

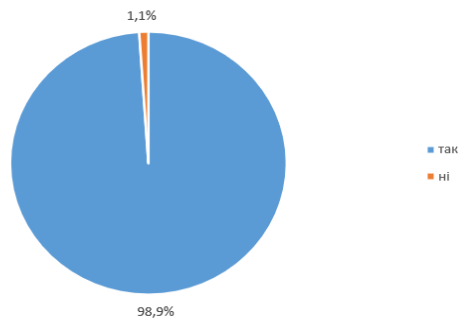
Звіт
про опитування здобувачів вищої освіти
Дунайського інституту водного транспорту Державного університету
інфраструктури та технологій,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики»,
щодо можливості формування індивідуальних освітніх траєкторій
здобувачів вищої освіти та втілення ідеї студентоцентризму в освітній
процес Дунайського інституту водного транспорту
Державного університету інфраструктури та технологій

Згідно з Положенням про опитування (затверджено наказом ДУІТ № 02.1-04-532/з від 23.09.2019 року), Планом проведення опитувань учасників освітнього процесу у ДІВТ ДУІТ на 2023-2024 н.р., у період з 11 по 22 грудня 2023 року в Дунайському інституті водного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій було проведено анонімне опитування здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики», щодо можливості формування індивідуальних освітніх траєкторій (далі – ІОТ) та втілення ідеї студентоцентризму в освітній процес, яка сьогодні є одним з головних принципів підвищення якості освіти в умовах процесу реформування вищої освіти. Нове інформаційне суспільство докорінно змінило ситуацію у сфері європейської вищої освіти. Така зміна обумовила необхідність переосмислення традиційних форм організації навчального процесу та практики комунікації між викладачем та здобувачем. Сталою тенденцією є зменшення ролі традиційних лекційно-практичних занять та збільшення значення індивідуальної комунікації між викладачем та здобувачем. В такій комунікації викладач має орієнтуватися на запити та можливості конкретного здобувача.

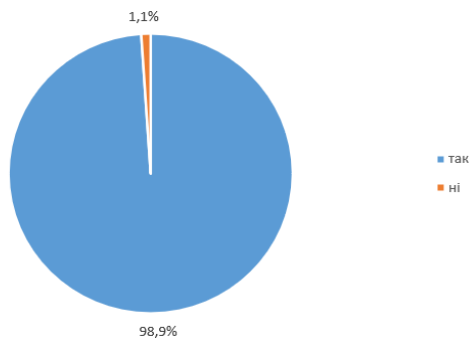
Дане опитування є формою участі здобувачів в системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу студентоцентричного навчання в Дунайському інституті водного транспорту. Опитування проводилося з використанням дистанційних технологій шляхом застосування електронних анкет (за допомогою Google форм). Здобувачів проінформували, що опитування є дуже важливою складовою процесу оцінювання якості викладання та сприяє поліпшенню організації освітнього процесу. Також було наголошено на забезпеченні анонімності процесу анкетування.

Результати опитування здобувачів освіти були відображені у відсотковому значенні відповідно до кількості респондентів, що надали відповідь на те чи інше питання в анкеті. В опитуванні взяли участь 94 здобувачів освіти, які навчаються за вказаною освітньо-професійною програмою. Високі показники участі здобувачів вищої освіти в опитуванні дозволяють інтерпретувати кількісні та якісні дані та зробити попередні висновки.

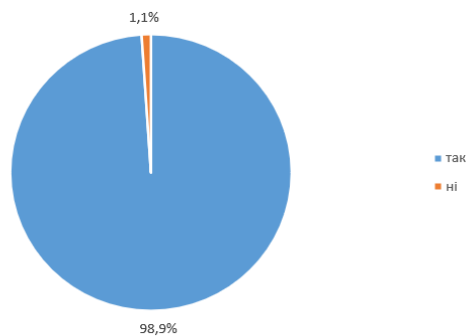
На запитання «Чи маєте Ви можливість вільно обирати освітні компоненти?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

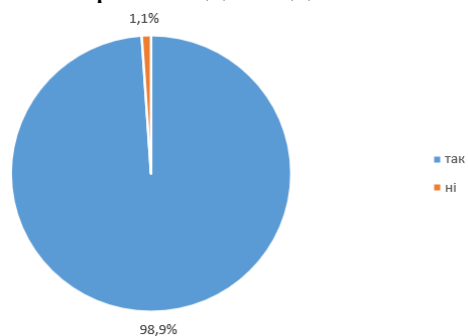
На запитання «Чи інформують Вас про перелік освітніх компонентів, які пропонують Вам обирати?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так».

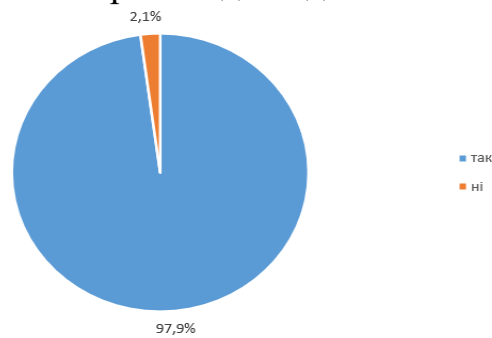
На запитання «Чи проводять викладачі презентації освітніх компонентів вільного вибору?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так».

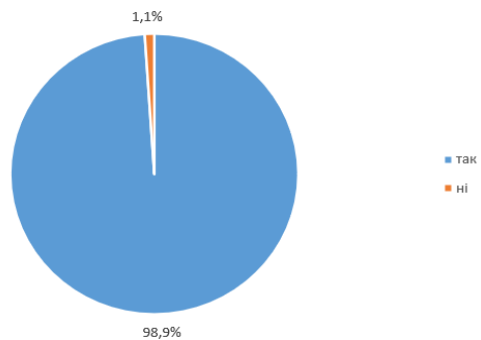
На запитання «Чи подобається Вам система вибору освітніх компонентів?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так».

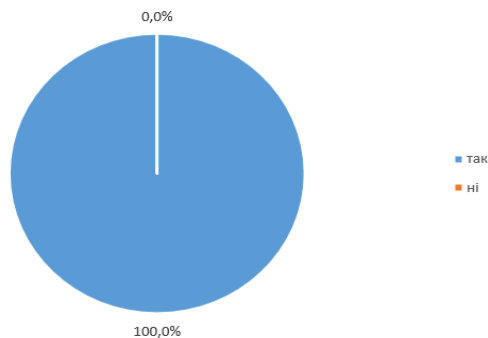
На запитання «Чи вважаєте ви дієвою процедуру вибору освітніх компонентів?» 97,9% респондентів обрали відповідь «так».

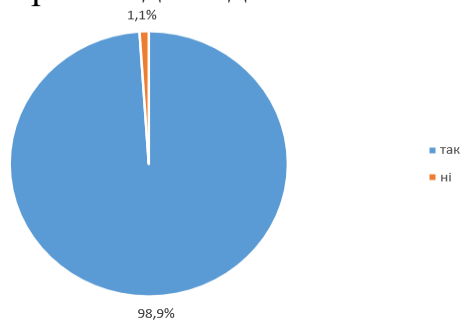
На запитання «Чи маєте Ви можливість ознайомитися із робочими програмами освітніх компонентів або силабусами?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так».

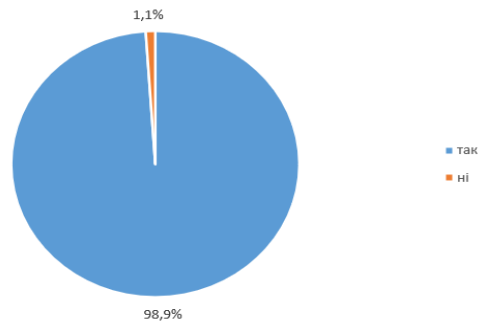
На запитання «Чи сформовано у Вас індивідуальний навчальний план?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

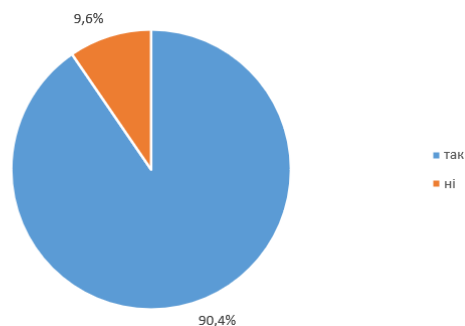
На запитання «Чи маєте Ви можливість ознайомитися з програмами практик?» 98,9 % респондентів обрали відповідь «так».

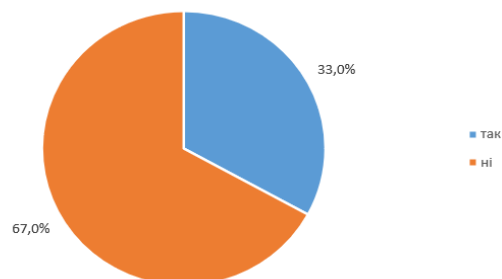
На запитання «Чи практична підготовка дозволяє Вам отримати необхідні компетентності для здобуття професійних якостей?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так».

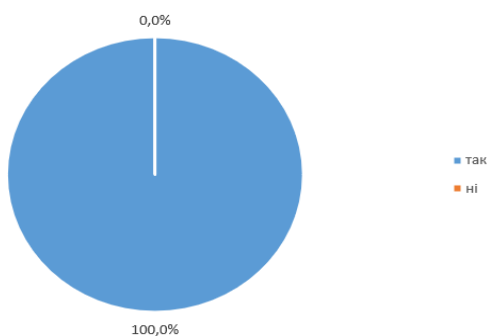
На запитання «Чи вистачає Вам часу на самостійну роботу?» 90,4% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

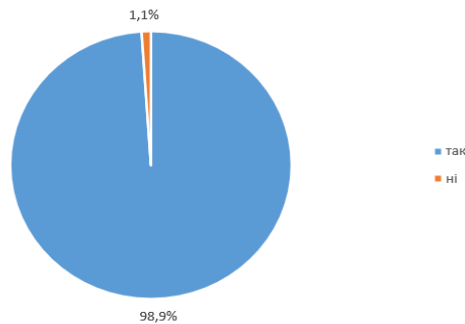
На запитання «Чи відчуваєте Ви перевантаження?» 67% респондентів обрали відповідь «ні», решта респондентів – 33% – обрали відповідь «так».

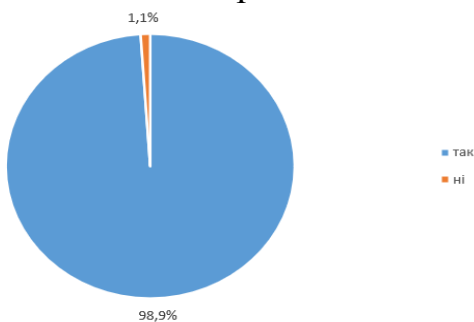
На запитання «Чи навчання за освітньо-професійною програмою сприяє набуттю соціальних навичок (soft skills)?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

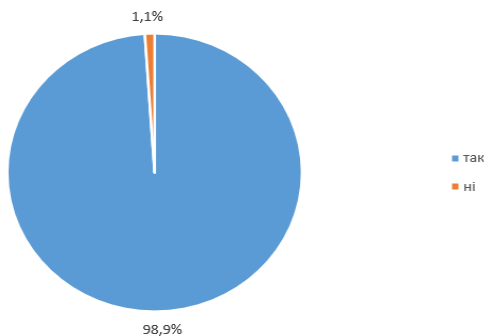
На запитання «Чи влаштовують Вас форми та методи навчання?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

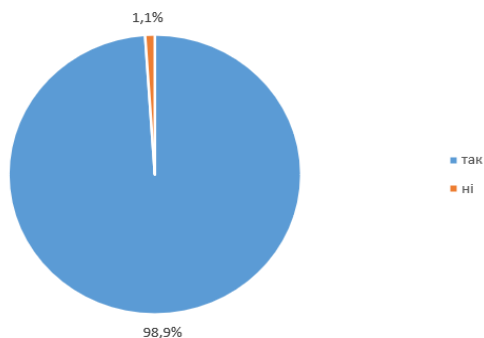
На запитання «Чи реалізується студентоцентризований підхід при реалізації освітньо-професійної програми, за якою Ви навчаєтесь?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

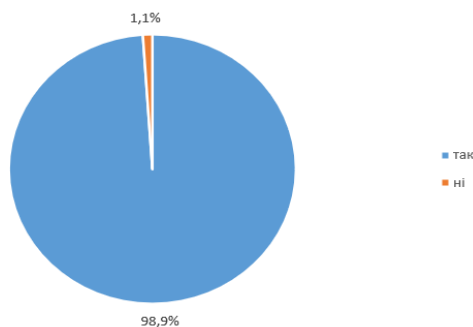
На запитання «Чи маєте Ви доступ до інформації про цілі, зміст та очікувані результати навчання, форми контрольних заходів та критерії оцінювання у межах освітніх компонентів освітньо-професійної програми перед вступом на цю програму?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

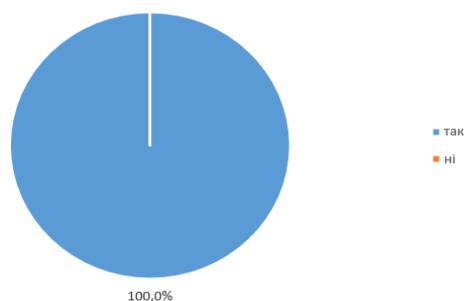
На запитання «Чи влаштовує Вас така форма інформування?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так».

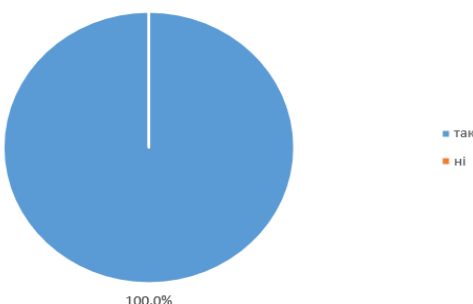
На запитання «Чи зрозумілі Вам критерії оцінювання Ваших навчальних досягнень?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

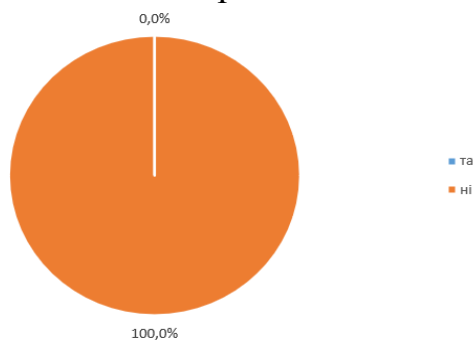
На запитання «Чи досягається прозорість проведення контрольних заходів на освітньо-професійній програмі?» 98,9% респондентів обрали відповідь «так».

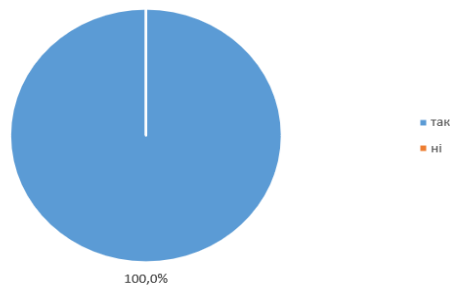
На запитання «Чи об'єктивними та неупередженими є екзаменатори під час контрольних заходів?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

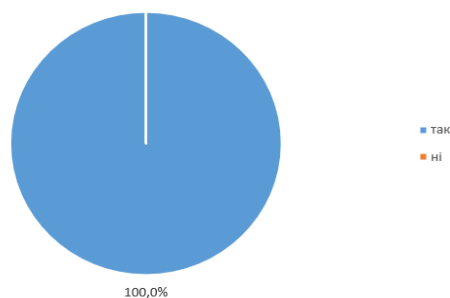
На запитання «Чи у Вас були випадки конфліктів з викладачем під час контрольних заходів?» 100% респондентів обрали відповідь «ні».

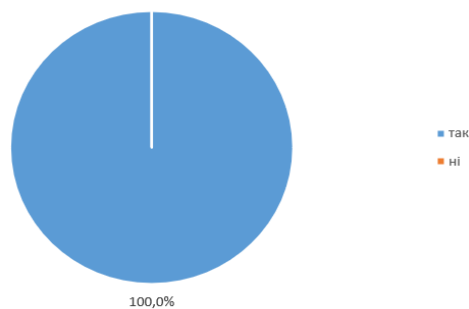
На запитання «Чи маєте Ви можливість оскаржити результати контрольних заходів?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

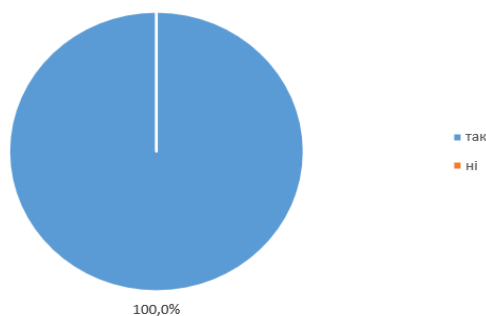
На запитання «Чи ознайомлені Ви з кодексом академічної доброчесності ДУІТ та іншими матеріалами, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, які розміщені на сайті ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

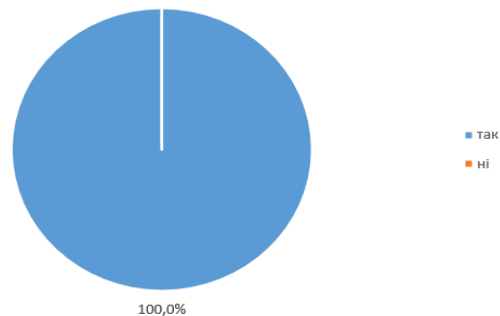
На запитання «Чи дотримуєтеся Ви академічної доброчесності під час написання науково-дослідних завдань/ курсових робіт?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

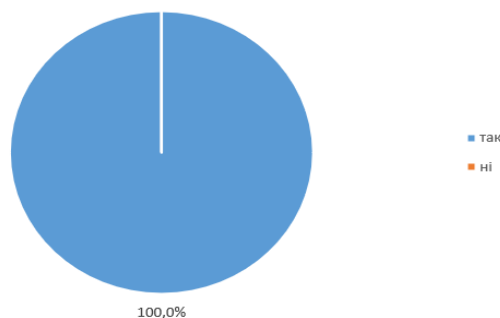
На запитання «Чи відомі Вам види реакції ДІВТ ДУІТ на порушення академічної доброчесності?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

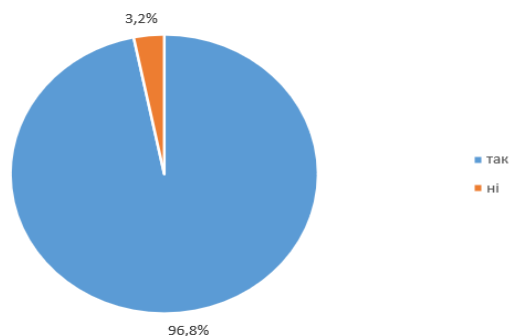
На запитання «Чи залучилася професіонали-практики, експерти та представники роботодавців до викладання та організації освітнього-процесу за освітньо-професійною програмою?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

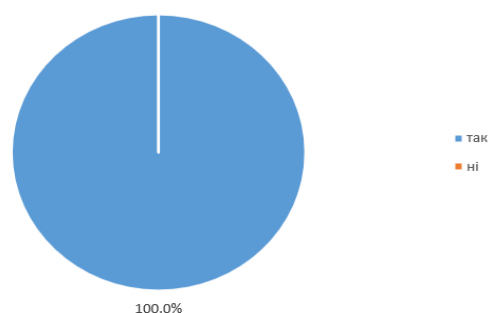
На запитання «Чи подобаються Вам ініціативи ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

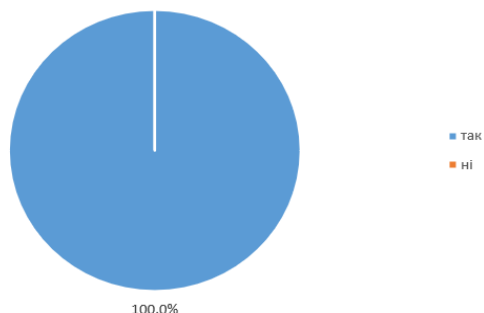
На запитання «Чи цікавилися Вашою думкою щодо Ваших потреб та інтересів, реалізація яких сприяла б удосконаленню освітнього середовища?» 96,8% респондентів обрали відповідь «так», 3,2% респондентів обрали відповідь «ні».

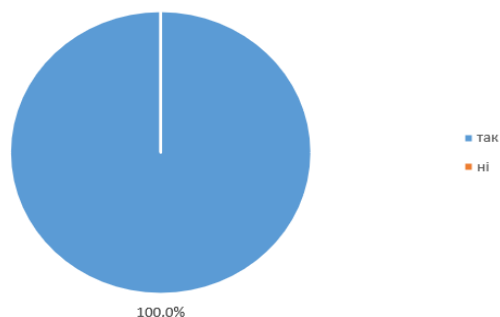
На запитання «Чи вживаються заходи безпеки та безпечності Вашого життя та здоров'я під час навчання у ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

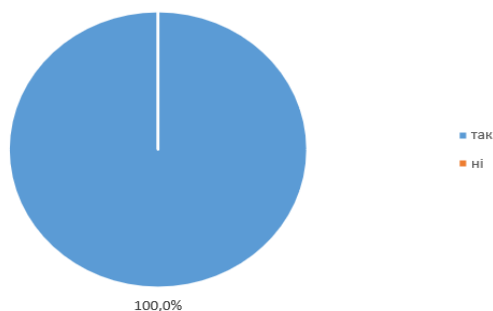
На запитання «Чи проводилися інструктажі безпеки та безпечності Вашого життя та здоров'я під час навчання у ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

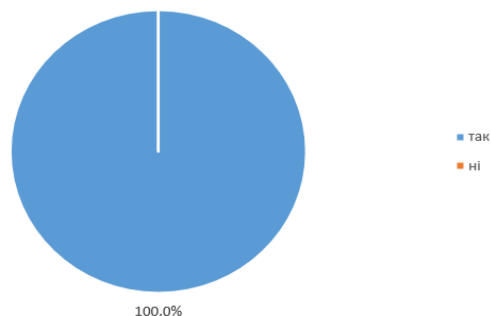
На запитання «Чи задоволені Ви механізмами освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти у ДІВТ ДУІТ?» 100% респондентів обрали відповідь «так».

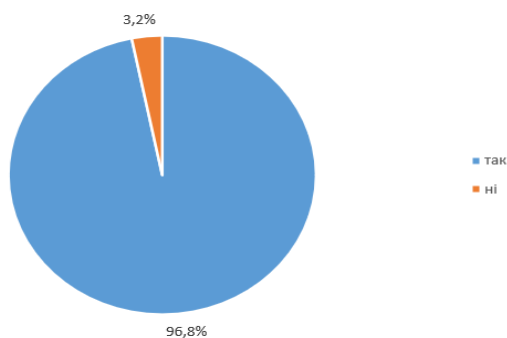
На запитання «Чи стикалися Ви з випадками корупції в межах навчання за обраною освітньо-професійною програмою?» 100% респондентів обрали відповідь «ні».

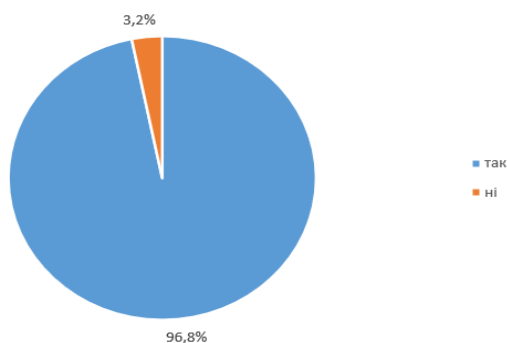
На запитання «Чи відома Вам політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій у ДІВТ ДУІТ?» 98,7% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрали відповідь «ні».

На запитання «Чи залучали Вас до процедури періодичного перегляду освітньо-професійної програми та інших процедур забезпечення якості?» 96,8% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрала відповідь «ні».

На запитання «Чи залучали Вас до процедур внутрішнього забезпечення якості освітньо-професійної програми?» 96,8% респондентів обрали відповідь «так», решта респондентів обрала відповідь «ні».

Результати опитування засвідчують, що Дунайський інститут водного транспорту забезпечує реалізацію здобувачами права на особистий вибір освітніх компонентів, гарантованого Законом України «Про вищу освіту». Можливість обирати освітні компоненти у обсязі щонайменше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС створює умови для поглиблення фахових знань в межах обраної освітньо-професійної програми, набуття додаткових спеціальних компетентностей, а також розширення чи вдосконалення загальних компетентностей.

Переважає більшість респондентів (98,9%) вважає процедуру вибору освітніх компонентів дієвою, оскільки вони добре поінформовані про перелік освітніх компонентів на вибір, викладачі проводять презентації запропонованих вибіркового компонентів, а силабуси є у відкритому доступі. Завдяки цьому всі здобувачі (100%) змогли сформувати індивідуальний навчальний план.

Наступна частина відповідей респондентів свідчить про створення в інституті умов для тісного зв'язку теорії та практики в рамках студентоцентрованого навчання. Так, 98,9% опитаних мають доступ до програм практик, майже всі задоволені, що практична підготовка допомагає отримати необхідні фахові компетентності. Всі здобувачі (100%) позитивно оцінили залучення професіоналів-практиків, експертів, представників роботодавців до освітнього процесу та співпрацю інституту із стейкхолдерами.

Для забезпечення прозорості й об'єктивності оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, підвищення їхньої мотивації та активності, а також якості освітньої діяльності, науково-педагогічні працівники всіх кафедр ДІВТ акцентують увагу на зрозумілих для всіх учасників освітнього процесу інструментах оцінювання. Згідно зі Стандартами та рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), оцінювання навчальних досягнень здобувачів має ґрунтуватися на принципах об'єктивного визначення досягнення запланованих результатів навчання, використання чітких й оприлюднених критеріїв виставлення оцінок та адміністративного контролю дотримання встановлених процедур.

Ефективне оцінювання повинно бути чітким, зрозумілим, чесним і об'єктивним, своєчасним, з обов'язковим зворотним зв'язком, регулярним і відкритим. Кожен викладач має використовувати набір інструментів (методів, форм, завдань) оцінювання відповідно до специфіки освітніх компонентів з чіткими критеріями для кожного з них. Оцінювання має бути системним для стійкого впливу. Важливо застосовувати різні форми завдань, чергувати та варіювати їх для підвищення мотивації та зацікавленості здобувачів, мати чіткий інструментарій оцінювання, ознайомлений з усіма учасниками процесу, систематично переглядати способи оцінювання для їх вдосконалення. Систематичне вдосконалення системи оцінювання та формування чітких процедур забезпечили високий рівень позитивної оцінки (98,9-100%) цих питань респондентами.

Важливим напрямом опитування було з'ясування обізнаності здобувачів з Кодексом академічної доброчесності, іншими матеріалами щодо політики, стандартів і процедур її дотримання, розміщених на сайті університету. Всі (100%) респонденти відповіли, що ознайомлені з Кодексом академічної доброчесності, дотримуються її принципів під час виконання науково-дослідних/курскових робіт та обізнані про види реагування на порушення. Жоден з опитаних (100%) не стикався з проявами корупції під час навчання за обраною програмою.

Війна та її наслідки негативно впливають на психологічний стан. Зараз ми стикаємося із загрозою ракетних обстрілів, відключенням електрики, води, опалення, інтернету. Враховуючи ці виклики, науково-педагогічні працівники адаптивно формували завдання для самостійної роботи здобувачів, тому 67% опитаних не відчують перевантаження.

Освітній процес у ДІВТ триває незалежно від наявності електропостачання чи опалення. Навіть без світла застосовується модель поєднання синхронного та асинхронного навчання. Дистанційне навчання передбачає інтенсивну самостійну роботу здобувачів. Уміння навчатися – одна з базових компетентностей, яку формує майбутній фахівець під час навчання. Два роки карантинних обмежень та повномасштабна війна з переважно дистанційним навчанням виявили проблему з розвитком цієї компетентності. Але викладачі намагаються формувати критичне мислення здобувачів, розуміння необхідності самостійної роботи. Дослідження підтвердило достатньо високий рівень уміння планувати, організовувати роботу та

розподіляти час – 90,4% респондентів відповіли, що мають достатньо часу на самостійну роботу.

ДІВТ активно підтримує професійний та особистісний розвиток здобувачів і визнає розвиток soft skills запорукою успішної професійної діяльності моряків. Є власна політика щодо розвитку гнучких навичок у всіх учасників освітнього процесу через систему особистісного зростання. Ця політика також передбачає співпрацю з роботодавцями та випускниками, що впливає на репутацію закладу. Для здобувачів передбачені різновекторні можливості розвитку soft skills. Як наслідок, 100% респондентів зазначили, що навчання за програмою сприяє набуттю соціальних навичок.

Позитивним є висновок про активну інформаційну роботу ДІВТ щодо ознайомлення абітурієнтів з інформацією про цілі, зміст, очікувані результати навчання, форми контролю та критерії оцінювання за програмою перед вступом. 98,9% респондентів були обізнані з такою інформацією. Тому цілком логічно, що 98,9% здобувачів залучені до процедур періодичного перегляду та забезпечення якості освітньої програми під час навчання.

Беручи до уваги результати опитування можна виділити такі ключові пропозиції щодо покращення можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) здобувачів вищої освіти та втілення ідеї студентоцентризму в освітній процес:

- Продовжити імплементацію європейських стандартів ESG (Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти) шляхом адаптації цих принципів до вимог освітньо-професійних програм та різних форм навчання викладачами.

- Залучати всіх учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів до процесів забезпечення якості освіти.

- Забезпечувати академічну доброчесність, свободу, протидіяти корупції, дискримінації та цькуванню здобувачів освіти.

- Враховувати різноманітність здобувачів та їхні потреби, особливо в умовах воєнного стану та енергетичної кризи, під час організації освітнього процесу.

- Використовувати різні форми та методи навчання, що поєднують синхронне та асинхронне навчання, для забезпечення гнучкості освітнього процесу.

- Сприяти самостійному навчанню здобувачів, забезпечувати супровід реалізації їхньої ІОТ та підтримку з боку викладачів.

- Застосовувати методи оцінювання, що надають здобувачам зворотний зв'язок щодо їхнього прогресу.

- Розширити практику цільових опитувань здобувачів для якісного аналізу змісту освітньо-професійних програм.

- Переглянути систему превентивних заходів проти академічної недоброчесності, цькування та корупції, особливо в умовах дистанційного навчання.

- Допомогати здобувачам в управлінні часом та навантаженням, зокрема через кураторські години та оптимізацію видів і форм самостійної роботи.

– Впроваджувати гнучкі форми оцінювання, такі як портфоліо, проєктна робота, самооцінка тощо.

Ці заходи сприятимуть персоналізації навчання, практичній орієнтованості освіти та забезпечать більше можливостей для формування індивідуальної траєкторії здобувачів відповідно до принципів студентоцентризму.

Результати та рекомендації, отримані після проведеного анкетування, довести до відома завідувачів кафедр, гаранта освітньо-професійної програми та Вченої ради Дунайського інституту водного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій.

Директор ДІВТ ДУІТ

Олена ДАКІ

Голова Ради з якості вищої
освіти ДІВТ ДУІТ

Олена БАЙРАМОВА